

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XLIV. Quomodo per Marianum Notarium excepti sint, & pecuniae
pauperibus erogatae; & de donariis Ecclesiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

C A P U T X L I I I .

Quomodo ad dedicationem Ecclesie Hierosolymorum, Episcopi ex omnibus provinciis convenere.

Cum hæc præcepta exsecutioni mandarentur, aliis ab Imperatore nuntius supervenit, qui oblatis Imperialibus literis, Synodum hortatus est, ut nullâ interpositâ morâ omnes quamprimum Hierosolyma properarent. Cuncti igitur ex Phœnicum provincia digredientes, publico cursu contendere cù quò jussum erat ecepere. Totusq; ille locus maximo Dei cœtu tandem refertus fuit, cùm ex universis provinciis insignes Episcopi Hierosolymis in unum convenissent. Nam & Macedones primæ apud se sedis Episcopum miserant; & Pannoni ac Mæsi ex tironibus Dei lectissimum florem ac præcipuum gentis suæ decus direxerant. Aderat etiam Episcoporum Persidis ornementum, vir sanctus & in divinis Scripturis apprimè exercitatus. Bithyni quoque & Thraces præsentia suâ conventum ornabant. Nec deerant ex Cilicia Episcopis clarissimi quique. Ex Cappadocia item qui doctrina & eloquentia prestatabant, in medio confessu eniuerunt. Adhac Syria omnis, Mesopotamia, Phœnix, Arabia & Palestina ipsa; Ægyptus quoque & Libya, & qui Thebae incolunt, omnes in unum congregati magnum illum Dei chorum implebant. Quos ex omnibus provinciis innumerabilis hominum multitudo sequebatur. Aderat porro his omnibus regalis cuiusdam apparitionis obsequium; & ex Imperio palatio missi quidam spectatæ probitatis viri, qui sumptibus ab Imperatore subministratis festivitatem illustrarent.

C A P U T X L I V .

Quomodo per Marianum Notarium excepti sunt, & pecunia panisperibus eroga: & de donariis Ecclesiæ.

His autem omnibus præterat vir Imperatori comprimis utilis, fide, religione, & sacrarum literarum peritia conspicuus, qui cùm tyrannicis temporib; pro pietatis defensione multis confessionib; inclaruisset, nō immerito harum rerum dispositionem sibi commissam accepit. Hic igitur omni cum sinceritate Imperatoris jussibus obsecutus, Episcoporum quidem cœtum singulari comitate, & magnificentissimis epulis

Κ E F Α Λ A I O N M G.

Οτι περι της εποποιημοισι δημιουργιαι της ιερωνυμουσι επαρχιων παρασταν Επικοπαι.

E Pei d' ἔργων ἐχώρει τὰ φερεύαντα
καὶ εἰδάμενοι αλλού βασιλεὺς αὐτού,
πιπανέχων τὸν συνόδον τῷ γραμματεῖον
σιλικῷ, πενθεῖσι καὶ μηδὲν ἀναβάλλει τῷ
Ἐπί τὰ Γερεσόλυμα παρερχόμενον γε προτε
ἀρχαῖς διανοὶ πάντες Διοκλητιον
δημοσίοις δρόμοις ἡλαιῶν Ἐπί τὰ φερεύαντα
μήρα ἐπιπλέοντο τοτε πάς ὁ τῆς τόπος μη
γίνεται θεοφορίας, ἐπιταῦτον δι τοις λεγόντοις
λύμοις συναγμένων τῷ οὐ πάσοντες ἐπαρχια
διαφανῶν Επικοπῶν Μακεδονες μεν γρα
τὴ παρ' αὐτοῖς μητροπόλεως παρέπειπο
Πανούσιοι τε καὶ Μυζιοί, τα παρ' αὐτοῖς αὐθεντι
καὶ ληπταὶ τῆς Θεοφορίας παρην οὐ περιποτούνται
Επικοπῶν ιερού χερύμα, τα δεινα λόγια σημειώσιον αὐτῷ Βιθυνοῖς τε καὶ Θράκεστοι πολι
ρωματισμούς καλεσθέμενον. ω μητροπόλεω
πάνοντος (εδέ) Κιλικῶν οἱ διαφέροντες, καὶ
Καππαδοκῶν Τοις πέσσοις, παθεύσαντες τοις
μέσοις πάσοις διέπειπον Συσία τε πάσας
Μεσοποταμία, Φοινίκη τε καὶ Σύρια σωματική Παλαιστίνη. Αγγυλίας τε καὶ Λιβύης τοις τοις
Θηραίων οικεῖτες χώραι, πάντες οὐ πεπλη
ευντὸν μεγάλην Θεοφορίαν οἱ αισθη
μῆτος οὐ πάσοις τῶν ἐπαρχιῶν ἐπικοπῶν
λεσίς παρεῖνται τοις αἴταις βασιλεύειν
πρεσβίτες αὐθεντεῖσι τῷ οὐ αὐτῶν βασιλεύειν δι
μοις καλεπέμποντο, φαιδρωμάτην δοστὴν τοις
βασιλέως χορηγίας.

Κ E F Α Λ A I O N M D.

*Περὶ τῆς Μασιανῆς Νοταρίου διεξιόντος αὐτοῦ, η τῆς πολιτείας
χους διεθέσθαι τοις αὐτούς τοις τοις εκκλησίαις.*

Nαι μην Καὶ οὗτοις αἴταις οὐδενος βα
σιλεῖ δεξιός αὐτοῖς τοις Σενταλείαις, δι
τε θείων εὐπρεπῶν διοκήσεις δι τοις κατατάσ
ευσεβειας ὁμολογίαις καὶ τοις τοις τοις
καιρού λαμπρωμάτῳ, εἰκότας τοις τοις
διατάξιν Πιπεριό. Καὶ δὴ τοις βασιλέως οὐ
νεύματι σὺν εἰλικρινείᾳ πάσῃ διακονεῖς
τοις, τοις μὲν συνόδον ἐπίμα φιλοφεύ
δεξιώσθεισαστοι τοις λαμπραις καὶ συμπο-

καὶ ἐνωχίαις πλωχοῖς δὲ αὐτέμοις, πεντάν
τὸν ἀδρόν καὶ γυμακῶν μυεῖσις πλήθεσι, τρο-
φῆς καὶ τῶν λεπτῶν χρειῶν ἐν συδείᾳ, καθεστῶ-
σι, πολυτελέσις διαδόσεις χειρομάτων καὶ φε-
δημάτων ἐποίειτο· οὐδὲν δὲ τὸν πάντα νεών
πλεσίον βασιλικοῖς αὐθημασι καὶ εποίη-
σι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ'.

Επιστολὴ τῇ Επισκόπῳ φροντισταί πομία, ότι Εὐσέβιος
τῷ ταῦτα συγχράτεται.

Aλλ' οὐ μὲν ταύτην ἐπλήξει τὸν θεοφράστην οὐδὲ λειτουργοὺς, ἐν χαῖς ἄμα
ηδιαλέξεστι τὸν ἑορτὴν κατεκόσμην. οὐ μὲν τῇ
θεοφιλέσι βασιλέως τὴν εἰς τὸν τὸν ὅλων Κα-
ΐρα δεξιῶσιν αὐτομνεῖτες, τὰς τε φεύγοντα μαρ-
τύρουν μεγαλεργίας διεξιόντες τὸν λόγον. οἱ δὲ
ταῖς δοτῶν τοῖς δογμάτων πανηγυρεῖσι
θεολογίας, πανδαισιάν λογικῶν τεοφῶν,
ταῖς πάνταιν τρισδιάδοντες ἀκοσίες ἀλλοιούρη-
μνείας τῶν θείων αὐτογνωσμάτων ἐποιεύντο,
ταῖς διπρόττες διποκαλύπτοντες θεωρίας οἱ δὲ
μηδιατέτων χωρεῖν οἰοί τε, θυσίας αναιμοις
κύμνικαις ιερεργίαις τὸ θεῖον ιδάσκοντο, ὑπὲρ
τοῦντος εἰρήνης. Ιωτές τῆς ἐκκλησίας τῷ Θεῷ.
αὐτὸν τε βασιλέως ιωτέρ τῇ τοσύτων αἵτις,
ταῖς διπλάθεοφιλῶν, ἵετηρίες ἐν χαῖς τῷ
θεοφράστην ἐνθάδεν καὶ ἡμεῖς τῶν
ιωτέμματος αἰσθῶντες ξιωμένοι, ποικίλαις τοῖς
εἰς τὸ κοντὸν διαλέξεστι τὸν ἑορτὴν ἐπιμάρμην.
τοῖς μὲν διὰ γράμματος τῶν τῷ βασιλεῖ πε-
φιλοπλημένων τὰς ἐνφράσεις ἐρμηνεύοντες.
τοῖς καρίσις καὶ τοῖς τραχηλεύοντος συμβόλοις
ταῖς φωνικαῖς ποιεύμενοι θεωρίας. Στῶ μὲν
τὸ φιερώσεως ἑορτὴν, ἐν αὐτῇ βασιλέως τρισ-
καλαίησίδιστω ἐνφροσύναις ἐπειθεῖτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΣ'.

Οὐδὲν τὸν θεοφράστην τὸν μαρτυρίαν τοῦ τελεκατα-
τηκού εἶπεν οὐδεποτὲ πάντας.

OΙ. δὲ τὸ σωτῆρός νεώς οἴοντο σωτῆ-
ρον αὐτονομούσι τε αὐτὸν βασιλέως φιλοκα-
λειαν αινιγμάτων τε πλήθη ἐν χειρομάτε καὶ
γνωμῆς λίθοις πυμίοις πεποιημένων, καὶ μωα-
μιν εἰς οἰκείων συγγράμματι τρισδιάδοντες, αὐτῷ
βασιλεῖ προσεφωνήσαντο· οὐ δὲ λόγον καὶ

Atque conviviis honorifice exceptit.
Egentibus vero ac nudis, & pauperum
utriusque sexus infinita multitudini, ci-
bi ac reliquarium rerum inopia laboran-
ti, magnam pecuniae vim & plurimas
vestes distribuit. Postremo Basilicam
omnem regalibus donariis magnifice
exornavit. Et hic quidem hujusmodi
functus est ministerio.

C A P I T U L U M X L V .

Episcoporum in conventibus sermones, & ipsius
qui bac scriptis Eusebii.

AT Sacerdotes Dei partim pre-
ationibus, partim sermonibus fe-
stivitatem ornabant. Alii siquidem co-
mitatem religiosi Imperatoris erga o-
mnium Servatorem laudibus celebra-
bant, & Martyrii magnificentiam ora-
tione persequerantur. Alii sacris Theo-
logia dogmatibus ad presentem cele-
britatē accommodatis, spiritale
quoddam epulum audientibus præbe-
bant. Quidam factorum Voluminum
lectiones interpretabantur; arcanos &
mysticos sensus in lucem proferentes.
Qui vero ad haec aspirare non poterant,
incruentis sacrificiis & mysticis immo-
lationibus Deum placabant; pro pace
communi; pro Ecclesia Dei; pro Im-
peratore tot bonorum auctore, ejusque
piissimis liberis, preces Deo suppliciter
offerentes. Ibi nos quoque, quibus
majora quam pro meritis nostris bona
contigerant, variis sermonibus publice
habitis solemnitatem decoravimus; nunc
Prophetarum oraculorum sensus
aptè & accommodate ad praesentes fi-
guras atque imagines interpretantes.
Hoc modo dedicationis solemnitas,
ipisis Imperatoris tricennialibus summa
D cum hilaritate celebrata est.

C A P I T U L U M X L VI .

Quod descriptionem Martyrii & orationem de
tricennialibus, coram ipso Imperatore
postea recitavit.

Ceterum qualis forma Basilicæ Ser-
vatoris; qualis sacræ speluncæ spe-
cies sit; quanta operis venustas & ele-
gantia; quot deniq; donaria partim ex
auro & argento, partim ex gemmis fa-
brefacta, peculiari opere executi, librū
illū Imperatori nuncupavimus. Quem
Zzz iii